

Rozhodnutie

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako Disciplinárny súd Slovenskej republiky – odvolací senát zložený z predsedu senátu JUDr. Pavla Polku a sudcov JUDr. Miroslavy Čutkovej, JUDr. Vojtecha Lefflera, JUDr. Ladislava Mejštríka a JUDr. Jozefa Šimona v disciplinárnej veci sudkyne Okresného súdu K. JUDr. L. Š. nar. bytom K., na verejnom zasadnutí konanom dňa 30.3.2009 prejednal **odvolanie** sudkyne JUDr. L. Š. proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako Disciplinárneho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Ds 4/2007-48 z 10.4.2008 a takto

rozhodol:

Podľa § 131 ods. 4 zák. č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odvolanie zamietá.

Odôvodnenie:

Rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako Disciplinárneho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Ds 4/2007–48 z 10.4.2008 bola sudkyňa Okresného súdu K JUDr. L. Š. (ďalej len sudkyňa) uznaná vinnou, že

- 1) v jej pridelenej veci vedenej na Okresnom súde K pod sp. zn. 6C 181/1992 postupovala pri vykonávaní jednotlivých úkonov tak, že v dôsledku jej postupu v tomto konaní vznikli viaceré obdobia nečinnosti, pričom celý priebeh konania bol poznačený nesústredenosťou a neefektívnosťou jej postupu, keď niektoré úkony nesmerovali k odstráneniu stavu právnej neistoty účastníkov konania, čo malo zároveň vplyv aj na celkovú dĺžku sporu, ktorý postup sudkyne vo svojom súhrne mal za následok spôsobenie zbytočných preťahov,
- 2) po tom, čo dňa 26.4.2007 vyhlásila rozsudok vo veci Okresného súdu K. vedenej pod sp. zn. 16C 288/2004 vyhotovila označený rozsudok až dňa 10.9.2007 bez toho, aby požiadala predsedu súdu o predĺženie lehoty na jeho písomné vyhotovenie,

čím spáchala disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zák. č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zák. o sudcoch a príseďiacich). Za to jej bolo uložené disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 1 písm. b) zák. o sudcoch a príseďiacich, a to zníženie funkčného platu o 15 % na obdobie troch mesiacov.

Po vyhlásení rozhodnutia sa sudkyňa o zápisnice o ústnom pojednávaní nevyjadrila k možnosti podania opravného prostriedku a a predseda Okresného súdu K (ďalej len navrhovateľ) sa ústneho pojednávania pred disciplinárnym senátom prvého stupňa nezúčastnil.

Proti rozhodnutiu podala sudkyňa odvolanie v písomnej forme, ktoré bolo doručené súdu 19.6.2008 a odovzdané na poštovú prepravu dňa 17.6.2008.

Odvolaním napadla rozhodnutie vo výroku o vine v bode 1), navrhla ho zrušiť a z tohto skutku ju oslobodiť. Tento skutok je formulovaný podľa Nálezu Ústavného Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS54/07-57 zo dňa 21.6.2007 (zrejme Ústavného súdu Slovenskej republiky – poznámka odvolacieho senátu). Nemožno z neho v rovnakom rozsahu vymedziť disciplinárnu zodpovednosť sudcu. Prípadne navrhuje, aby disciplinárny súd presne s uvedením časového intervalu v rámci objektívnej 6-ročnej premlčacej lehoty vymedzil, čím porušila povinnosti sudcu konaním, prípadne nečinnosťou vo veci vedenej na Okresnom súde K – pod č. 6C 181/1992. Každé vytknuté obdobie nečinnosti bude potrebné posúdiť vo vzťahu s objektívnymi možnosťami konať v pridelených veciach bez zbytočných prieťahov.

Navrhovateľ sa k písomným dôvodom odvolania nevyjadril.

Na verejnom zasadnutí v konaní pred odvolacím senátom sudkyňa svoje odvolanie doplnila tak, že toto smeruje aj proti disciplinárnemu opatreniu. Žiadala, aby odvolací disciplinárny senát prehodnotil skutok, proti ktorému bolo podané odvolanie a potom, aby prehodnotil aj disciplinárne opatrenie. Dala do pozornosti plynutie lehoty, pokiaľ ide o premlčanie. Žiadala, aby odvolací senát vec posudzoval aj z pohľadu zásady zákazu retroaktivity. Disciplinárny súd si síce zabezpečil sťažnostný spis, ale napriek tomu sa nevysporiadal so zánikom zodpovednosti za prieťahy v konaní, alebo za porušenie povinnosti sudcu. Sudkyňa žiadala, aby bola spod návrhu na disciplinárne konanie, ktorý je uvedený v bode 1) oslobodená, prípadne, aby za splnenia zákonných podmienok bolo disciplinárne konanie v tomto bode zastavené, alebo aby v tejto časti odvolací senát napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil vec prvostupňovému disciplinárnemu senátu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Navrhovateľ na verejnom zasadnutí uviedol, že na návrhu na začatie disciplinárneho konania trvá. Odvolaciemu senátu dal do pozornosti, že prieťahy v konaní nevidel senát prvostupňového súdu v nečinnosti sudkyne, ale v nesústredenosti a v neefektívnosti jednotlivých úkonov sudkyne. K namietanému princípu zákazu retroaktivity a prípadného premlčania uviedol, že konanie, ktoré viedla sudkyňa, bolo poznačené neefektívnosťou a nesústredenosťou v podstate od roku 2001 až do roku 2007, keď ústavný súd vyhlásil svoj nález, ktorým konštatoval

vo veci zbytočné priesťahy. Navrhol odvolaciemu disciplinárnemu senátu prvostupňové rozhodnutie v plnom rozsahu potvrdiť.

Odvolací senát poukazuje na ustanovenie § 150 ods. 2 zák. o sudcoch a prísediacich, podľa ktorého na disciplinárne konanie sa primerane vzťahujú ustanovenia osobitného predpisu (Trestný poriadok), ak tento zákon neustanovuje inak, alebo ak z povahy veci nevyplýva niečo iné.

Odvolací senát pred tým, ako začal plniť svoju preskúmovaciu povinnosť, zistil, že odvolanie sudkyne bolo podané včas, v lehote stanovenej § 131 ods. 1 zák. o sudcoch a prísediacich, odvolanie bolo podané oprávnenou osobou, v súlade s § 131 ods. 2 písm. b) zák. o sudcoch a prísediacich, obsah odvolania spĺňal náležitosti § 311 ods. 1, 2 Tr. por. a nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania, alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por. a preto odvolací senát nepostupoval podľa § 316 Tr. por.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por., ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1, alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo.

Po splnení preskúmvacej povinnosti odvolací súd zistil, že sú splnené zákonné podmienky pre zamietnutie odvolania, ktoré je v časti proti výroku o vine pod bodom 1) napadnutého rozhodnutia nedôvodné a v časti, v ktorej bol napadnutý výrok o disciplinárnom opatrení, bolo podané oneskorene.

Odvolaciemu prieskumu podrobil odvolací senát len tú časť výroku o vine rozhodnutia senátu prvého stupňa, ktoré bolo napadnuté včas podaným odvolaním. Odvolací senát zistil, že vo vzťahu ku skutkovým zisteniam tvoriacich podstatu súdeného disciplinárneho previnenia, je napadnuté rozhodnutie výsledkom konania, v ktorom sa postupovalo podľa zákona o sudcoch a prísediacich a podľa Trestného poriadku a v ktorom nedošlo k žiadnym chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu veci. Skutkové zistenia prvostupňového senátu, tak ako sú vyjadrené v odvolaní napadnutej časti rozhodnutia, sú správne, lebo zodpovedajú výsledkom dokazovania vykonávanom na ústnom pojednávaní. Vzhľadom na to odvolací senát v otázke skutkových zistení odkazuje na podrobne rozvedené dôvody rozhodnutia senátu prvého stupňa, s ktorými sa v plnom rozsahu aj stotožnil. Senát prvého stupňa vykonal dokazovanie vo veci v rozsahu potrebnom na rozhodnutie a vyvodil z neho správne skutkové zistenia. Ak odvolateľka považuje skutkový stav zistený súdom za preukázaný, nemôže právne účinne napádať rozhodnutie súdu len pre iné hodnotenie dôkazov. Vina sudcu musí byť dokázaná na základe dôkazov vykonaných v súlade s Trestným poriadkom a zákonom o sudcoch a prísediacich. Podľa názoru odvolacieho senátu, prvostupňový senát postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa § 2 ods. 12 Tr. por., teda hodnotil ich na základe vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo aj v ich súhrne a dospel k logicky odôvodneným skutkovým zisteniam. Senát prvého stupňa sa zaoberal a vysporiadal s návrhmi na dokazovanie, skutkovou a právnou argumentáciou strán v konaní pri dodržaní princípov kontradiktórnosti konania. Skutočnosť, že odvolateľka sa nestotožňuje so skutkovými a právnymi názormi senátu prvého stupňa v časti

napadnutého rozhodnutia, nemôže sama osebe viesť odvolací senát k záveru o zjavnej neodôvodnenosti, alebo arbitrárnosti záverov vyslovených senátom prvého stupňa.

Každé previnenie sudcu nie je možné považovať za disciplinárne previnenie a postihovať ho podľa zákona o sudcoch a prísediacich. Nositeľ disciplinárneho postihu sám zvažuje, či a kedy takéto konanie naplní disciplinárnu zodpovednosť a len vtedy navrhuje disciplinárnemu súdu za ním tvrdené porušenie povinnosti disciplinárny postih sudcu. Označí preto konanie - skutok, ktorého sa sudca mal dopustiť. Konanie – skutok, ktoré sa má stať predmetom disciplinárneho konania sa môže skladať z viacerých dielčích pochybení samostatne nedosahujúcich potrebný stupeň disciplinárneho previnenia, ale spojenie dvoch, či viacerých konaní dáva dostatočný základ pre záver o disciplinárnej zodpovednosti. Je na nositeľovi právomoci na podanie návrhu na disciplinárne konanie, aby on sám zväzil, kedy viaceré pochybenia dávajú vo svojom súhrne predpoklad pre záver o disciplinárnom previnení. Z toho je potrebné ustáliť, že každé jednotlivé dielčie konanie samo osebe nemusí byť disciplinárnym previnením, ale súhrn týchto konaní založený zrejme na rovnakých skutkových okolnostiach, je disciplinárnym previnením a je ho možné postihovať podľa zákona o sudcoch a prísediacich. V prípade, ak je sudcovi kladené za vinu disciplinárne previnenie, ktorého sa dopustil tým, že nevedol súdne konanie bez zbytočných prietáhov, možno sudcu s poukazom na ustanovenie § 118 ods. 1 zák. o sudcoch a prísediacich postihovať za prietahy, ktoré vznikli v skoršom časovom období za podmienky, že prietah trvá a ohraničené „nekonanie“ a podanie návrhu na disciplinárne konanie je v súlade so subjektívnou lehotou uvedenou v § 120 ods. 5 zák. o sudcoch a prísediacich.

Disciplinárnym previnením podľa § 116 ods. 1 zák. o sudcoch a prísediacich je zavinené neplnenie alebo porušenie povinnosti sudcu, medzi ktoré podľa § 30 ods. 4 zák. o sudcoch a prísediacich patrí povinnosť vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prietáhov; vždy upozorniť predsedu súdu na neprimeraný počet pridelených vecí, ak zjavne hrozí, že ich nemôže vybaviť bez zbytočných prietáhov. Povinnosti sudcu vyplývajú z procesných predpisov, podľa ktorých postupuje pri prejednávaní a rozhodovaní o veci. Plnenie povinnosti sudcom v konkrétnej pridelenej veci má priamy súvis s ústavným právom účastníka konania na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v primeranej lehote.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu, alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého, len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu, alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Z procesného postupu, a do podania návrhu na disciplinárne konanie, vykonaných úkonov sudkyňou vyplýva, že i keď v spore v určitom období konala, jej činnosť bola v podstate neefektívna a nesústreďená, v spojitosti aj s doterajšou dĺžkou súdneho konania (od podania žaloby 27.3.1992 nebolo rozhodnuté ani súdom prvého stupňa). Z hľadiska práva účastníkov konania na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (i práva na prejednanie veci v primeranej lehote), realizáciu ktorého je povinný zabezpečiť konajúci sudca plnením svojich povinností, je neprijateľný postup sudkyne, ktorá napríklad dňa 10.10.2005 a 9.3.2007 odročuje pojednávanie v spore trvajúcim v tom čase takmer 15 rokov, len z dôvodu žiadosti právneho zástupcu odporcu.

Z postupu sudkyne vyplýva, že nevyužila príležitosť, ktorá jej bola poskytnutá podaním sťažnosti účastníka konania podľa § 62 a nasl. zák. č. 757/2002 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, aby sama odstránila stav, ktorý bolo možné považovať za zbytočné prietahy v konaní. Svojím ďalším postupom a porušením povinností sudcu len udržiavala existujúci stav a pokračovala v konaní, ktoré napĺňa znaky zbytočných prietahov.

Dôvody, ktorými obhajovala svoj postup sudkyňa na ústnom pojednávaní pred senátom prvého stupňa dňa 3.12.2007, sú akceptovateľné len v minimálnej miere, a to len v časti, ktorá sa týka zmien v osobách účastníkov. Ďalšie dôvody, okrem iného konštatovanie nejasností predmetu sporu sudkyňou po 15 rokoch konania súdneho sporu, sú neprijateľné. Je namieste otázka, o čom sudkyňa 15 rokov konala, keď nemala jasný predmet sporu. Odvolací senát vyslovuje presvedčenie, že neexistujú objektívne príčiny, ktoré by sudkyňi bránili rozhodnúť vo veci bez zbytočných prietahov a v primeranej lehote. Z výpovede sudkyne dňa 3.12.2007 nevyplývajú žiadne dôvody naznačujúce jej neprímeranú pracovnú zaťaženosť, vyplývajúcu z nerovnomerného počtu pridelených vecí v porovnaní s ostatnými sudcami a ani iné osobné dôvody na strane sudkyne (napríklad zdravotný stav).

Skutok, ktorý je predmetom odvolacieho prieskumu je potrebné chápať ako jeden celok, i keď pri zisťovaní toho, či sa stal, či je disciplinárnym previnením, či je preukázané zavinenie sudkyne, prečo k tomuto skutku došlo a z akých dôvodov a v akom rozsahu sa na jeho spáchaní podieľala sudkyňa, bolo potrebné skúmať samostatne a senát prvého stupňa takto i postupoval.

Skutok, ktorý má byť disciplinárnym previnením v návrhu konkretizuje navrhovateľ. Pokiaľ je obsahom skutku konanie sudcu, ktoré vedie k spôsobeniu zbytočných prieťahov, prevažne ide o dlhšie časové obdobie, často sa skladajúce z viacerých časových etáp spadajúcich do minulosti, ktoré však pre nekonanie v jednotlivých etapách vo svojom súhrne v konečnom dôsledku môžu tvoriť disciplinárne previnenie. Práve súhrn týchto viacerých konaní – nekonaní môže byť spôsobilým dôvodom na uloženie disciplinárneho opatrenia sudcovi, a to i za stavu, že jednotlivé dielčie etapy tohto konania, resp. nekonania, samotné toto kritérium nedosahujú.

Časť rozhodnutia senátu prvého stupňa napadnutá včas podaným odvolaním, bola na základe riadne zisteného skutkového stavu správne kvalifikovaná ako disciplinárne previnenie sudkyne. Odvolanie sudkyne v tejto časti považuje odvolací senát za nedôvodné. Odvolací senát s poukazom na dôvody vlastného rozhodnutia si neosvojil ani pochybnosti sudkyne vo vzťahu k naznačenému zániku disciplinárnej zodpovednosti uplynutím premlčacej doby. V tejto súvislosti navyše odvolací senát poukazuje na ustanovenie § 118 ods. 2 písm. b) a ods. 3 zák. o sudcoch a prísediacich. Sudkyňa na verejnom zasadnutí bez bližšej špecifikácie žiadala posudzovať vec aj z pohľadu zásady zákazu retroaktivity. Odvolací senát nezistil v rozhodnutí a postupe senátu prvého stupňa, ktoré mu predchádzalo, také skutočnosti, ktoré by naznačovali porušenie zásady zákazu retroaktivity.

V priebehu verejného zasadnutia sudkyňa navrhla vykonať dokazovanie oboznámením so spisom Okresného súdu K sp. zn. 6 C 181/1992, so sťažnostným spisom a so spisom sp. zn. Spr V-222/2007, ktorý obsahuje vyjadrenie predsedu súdu k ústavnej sťažnosti a chronológii úkonov súdu. Navrhovateľ, ktorý sa nezúčastňoval ústnych pojednávaní pred senátom prvého stupňa, navrhol dokazovanie oboznámením spisu sp. zn. Spr V-222/2007, ktorý obsahuje jeho vyjadrenie k ústavnej sťažnosti zo 14.5.2007 vrátane chronologického prehľadu úkonov sudkyne vo veci. Odvolací senát zamietol návrhy na dokazovanie, pretože ich vykonanie by bolo len opakovaním dokazovania pred senátom prvého stupňa a z navrhnutých dôkazov už vychádzal pri svojom rozhodnutí senát prvého stupňa.

Sudkyňa písomné odvolanie na verejnom zasadnutí rozšírila o odvolanie proti výroku o disciplinárnom opatrení.

Podľa § 131 ods. 1 zák. o sudcoch a prísediacich, proti rozhodnutiu prvostupňového disciplinárneho senátu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa, keď sa rozhodnutie odvolateľovi doručilo. Odvolanie treba podať na disciplinárny súd. Včas podané odvolanie má odkladný účinok.

Podľa § 310 ods. 1 Tr. por., ak osoba oprávnená podať odvolanie je prítomná pri vyhlásení rozsudku súdu prvého stupňa a poučená podľa § 309, predseda senátu umožní osobám oprávneným podať odvolanie, vyjadriť sa a ich vyhlásenie o opravnom prostriedku sa zaznamená do zápisnice o hlavnom pojednávaní. Ak má obžalovaný obhajcu, môže urobiť také vyhlásenie po porade s obhajcom. Osoba oprávnená podať odvolanie môže oznámiť, že zatiaľ sa k možnosti využitia odvolania nevyjadruje. Do zápisnice o hlavnom pojednávaní sa zaznamená, proti ktorému výroku rozsudku odvolanie smeruje, alebo že odvolanie smeruje aj proti konaniu, ktoré rozsudku prechádzalo.

Podľa § 311 ods. 1 Tr. por., v písomne podanom odvolaní treba uviesť, proti ktorým výrokom odvolanie smeruje, a či smeruje aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo.

Rozhodnutie prvostupňového disciplinárneho senátu bolo doručené sudkyňi dňa 3.6.2008. Odvolanie proti výroku o disciplinárnom opatrení podala na verejnom zasadnutí odvolacieho senátu dňa 30.3.2009.

Na základe týchto skutočností odvolanie sudkyne proti výroku senátu prvého stupňa a disciplinárnom opatrení, ktoré podala na verejnom zasadnutí v rámci odvolacieho konania dňa 30.3.2009, považoval odvolací senát za podané oneskorene, a preto výrok o disciplinárnom odvolaní nepodrobil odvolaciemu prieskumu.

Odvolací senát podľa § 131 ods. 4 zák. o sudcoch a prísediacich odvolanie sudkyne zamietol ako nedôvodné v časti proti výroku pod bodom 1) napadnutého rozhodnutia a ako podané oneskorene proti výroku o disciplinárnom opatrení.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 30. marca 2009

JUDr. Pavol P o l k a, v. r.
predseda senátu

Za správnosť :

